

حکومهتی هەرێمی کوردستان
وهزارهتی پلاندانان
دهستەى ئاماری هەرێم

رپۆرتی ئاماری پووداوهکانی هاتووچۆ له هەرێمی کوردستان بۆ سالی 2017

حکومەتی هەریمی کوردستان
وەزارەتی پلاندانان
دهسته ئاماری ههریم

رپۆرتی ئاماری پرووداو هکانی هاتووچۆ له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017

بهشی ئاماری گواستنهوهو پهيوهنديهکان
تشرینی پهکهم 2018

© تشرینی یەكەم 2018

مافی چاپکردن پارێزراوه

لهكاتی وەرگرتنی و بهکارهێنانی ئهم راپۆرتە بۆ هەر هۆیهك تکیایه ئاماژه بکه به :

دهستهی ئاماری ههریمی کوردستان 2018، راپۆرتی ئاماری رووداوهکانی هاتووچۆ له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017

ههولێر - کوردستان

مألپهری ئهلیکترۆنی : www.krso.gov.krd

پۆستی ئهلیکترۆنی : contact@krso.gov.krd

تهلهفون : 07508963143 / 0662559170

پيشكەش....

نامارى رووداوهكانى هاتووچۆ يهكئىكه له ناماره گرنهكانى كه دهستهى نامارى ههريم سالانه كارى له سهر دهكات بۆبه دهرخستنى قهبارهى و كارىگهريهكانى له سهر كهرتى هاتووچۆ له ههريمى كوردستان . سالانه دهستهى نامارى به هاوكارى بهريوهبهرايهتیهكانى هاتووچۆ له پاريزگاكان و ئيدارهى گهريمان ئهه نامارانه دهخاته بهر دهست و نيشاندهرى جيا ديارى دهكات وهك ژماره و جۆرى رووداوهكان و شوينى روودانيان و ههروهها ژمارهى قوربانیهكان .

بۆ سالى 2017 دهركوتوه كه ژمارهى رووداوهكان (3,958) بووه و ژمارهى قوربانى رووداوهكان (7,290) كهس بوو ئهه راپۆرته وهك راپۆرتهكانى سالانى پيشوو دهخهينه بهردهم خوينهران وه هيوادارين كار بكرى لهسهر دستنیشان كردنى هۆيهكانى ، ئهگهه رىگاو بان بى يان كهمهترخهه شوفيران وهۆكارى تر .

ئيردا به پيوستى دهزانين سوپاسى بهريوهبهرايهتیهكانى هاتووچۆ بكهين بۆ دابين كردنى داتاكان بۆ دهستهى نامار و پيزانينى خومان ئاراستهه بهشى نامارهكانى گواستنهوه و پهيوهنديهكان دهكهين كه لهريگاي بهريوهبهرايهتیهكانى هاتووچۆو بهريوهبهرايهتیهكانى نامار سهر بهدهستهكهمان توانيان ئهه راپۆرته ناماده بكهين .

سيروان محمد محى الدين
سهروكى دهستهى نامارى ههريم

ژماره ی لایره	ناونیشان
I.....	پیشکش
III.....	لیستی خشتهکان
III.....	لیستی وینهکان
1.....	پیشهکی
1.....	نامانج و سوودمکانی
1.....	شیوازی کارکردن
2.....	پیناسهی چهمکه نامارییهکان
3.....	گرنگترین نیشاندهره سهرهکییهکان

لیستی خشتهكان

لاپه ره

- 4..... خشتهی (1) : سه سه نیشاندهره سه سه کیه کانی ناماری رووداوه کانی هاتووچۆ بۆ سالی 2017.
- 5..... خشتهی (2) : ژماره ی رووداوه کانی به گویره ی پۆلینی ریگا بۆ سالی 2017.
- 5..... خشتهی (3) : ژماره ی رووداوه کانی به گویره ی باری رووناکي بۆ سالی 2017.
- 5..... خشتهی (4) : ژماره ی مردووان و برینداران به گویره ی پاریزگا بۆ سالی 2017.
- 6..... خشتهی (5) : ژماره ی رووداوه کانی به گویره ی پاریزگا و جۆری رووداوه که بۆ سالی 2017.
- 7..... خشتهی (6) : ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گویره ی مانگ و جۆر له پاریزگای همولنیر بۆ سالی 2017.
- 8..... خشتهی (7) : ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گویره ی مانگ و جۆر له پاریزگای سلیمانی بۆ سالی 2017.
- 9..... خشتهی (8) : ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گویره ی مانگ و جۆر له پاریزگای دهوک بۆ سالی 2017.
- 10..... خشتهی (9) : ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گویره ی مانگ و جۆر له ئیداره ی گهرمیان بۆ سالی 2017.
- 11..... خشتهی (10): کۆی گشتی ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گویره ی مانگ و جۆر له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017.

لیستی وینهکان

لاپه ره

- 4..... وینه ی (1) ژماره ی رووداوه کانی به گویره ی مهترسی و سروشتی رووداوه که بۆ سالی 2017.
- 6..... وینه ی (2) ژماره ی رووداوه تۆمارکراوه کانی به گویره ی پاریزگا بۆ سالی 2017.
- 11..... وینه ی (3) ژماره ی رووداوه کانی هاتووچۆ به گویره ی سروشتی رووداوه که له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017.

پێشەکی:

ناوەندی گواستنەوه بە یەکیک لە دیارده شارستانیەکان دادنەزیت بە ھۆی گەیانندی ئەرکی گرنگ لە چەندین لایەنی جۆراوجۆری ئابوری و کۆمەڵایەتیدا لە پرۆسەی گواستنەوه، لە بەرامبەردا بەرفراوانبون لە ژمارەو جۆرەکانی ناوەندەکانی گواستنەوه لە سەر رێگای وشکانی. لێرەدا پرسی رووداوەکانی ھاتووچۆ بە شێوەیەکی زەق دەرەکەوتیت کە بە ھۆیەوه ژمارەییکی زۆر لە قوربانیانی لێ دەکەوتەوه لە نیوانیشیاندا مردووان و برینداران سەرەرای ئەمانەش زیانی ماددی لە ئەنجامی کەمتەرخەمی لە جێ بەجێ کردنی یاسا و بنەماکانی ھاتووچۆ لە لایەن شوپێرانەوه و فەرامۆش کردنی ھێماکانی ھاتووچۆ .

دەستەئاماری ھەریم ھەلەدەستتیت بە نامادەکردنی راپۆرتی ئاماری سالانە بۆ ژمارەو جۆری رووداوەکانی ھاتووچۆ لە پارێزگاکانی ھەریم (ھەولێر، سلێمانی، دەھۆک، سنوری ئیدارەئێ گەرمیان) کە تۆمار کراون بۆ سالی 2017 بۆ دەولەمەند کردنی لایەنی توێژەرکار و سود خواز بە نیشانەدەری ئاماری سالانە بۆ خستە رووی زانیارییەکان لە بەردەم بریارەدەران.

ئامانج و سوودەکان

دەستەئاماری ھەریمی کوردستان وەك ناوەندی فەرمی داتا و سەرچاوەی سەرەکی داتاگان، بەرپرسی یەكەمە لە دا بین کردنی داتا ئاماریەکان بۆ لایەنی بەکاربەر و یەك لە ئامانجەکانی دەولەمەند کردنی دەستەئامارە لە رووی دا بین کردنی داتای جوراوجۆرەوه. بە شێوەیەکی گشتی، ھەبوونی داتای ئاماری لە شوێنکی دیار کراو وەك دەستەئاماری ھەریم کار ئاسانیەكە بۆ بە دەست گەشتن بە داتای باوەرپێکراو و بە شێوەیەکی خێراتر. ئامانج لەم راپۆرتە بۆ دەستەبەرکردنی نیشانەدەرەکانی ئاماری دەربارەئاماری رووداوەکانی ھاتووچۆ لە پارێزگاکانی ھەریم بە پێی جۆر و پۆلینی رینگاکان و پشت بەستن بەھۆکارەکانی، جگە لە مانە خستە رووی ژمارەئاماری قوربانیان لە ئەنجامی رووداوەكە (مردووان و برینداربووان). کە دەتوانریت ئەم لایانانە سوودمەند بن بۆ ئەم لایانەئاماری کە لە بواری ھاتووچۆ کار دەکەن و ئەمانەئامانجیان پێشخستنی بواری گواستنەوهیە. ئەم داتایە یارمەتیدەرە دەبیت لە دارستنی پلانەکانیان بۆ پەرە پێدان و باشتەر کردنی بواری ھاتووچۆ کە دەبیتە ھۆی کەم کردنەوهی رووداوەکانی ھاتووچۆ.

شێوازی کارکردن:

داتاو زانیارییە سەرەکیەکانی ئەم راپۆرتە کۆکراوتەوهو ئامادە کرا بە پێی چەند خستەئاماری تاییەت کە دارێژراوه بۆ ئەم مەبەستە لە لایەن بەشی گواستنەوهو پەيوەندییەکان لە دەستەئاماری ھەریم لە سەر رووداوەکانی ھاتووچۆ لە پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان وە بۆ بە دواچوون و ریکخستنی داتاو زانیارییەکان بە ھەماھەنگی لە گەل بەرپۆبەراییەتیەکانی ئامار لە پارێزگاکانی ھەریم و بەرپۆبەراییەتی گشتی ھاتووچۆ، وە لە کۆتاییدا لە بەشی گواستنەوهو پەيوەندییەکان ووردبینی بۆ داتاگان دەکریت بۆ دانیابوون لە راستی و دروستی داتاو زانیارییەکان و دواي ئەمانە گرنگرترین نیشانەدەرە سەرکییەکان دەستتیشان دەکریت و دەرکردنی راپۆرت بەوینە بۆ روونکردنەوهی داتاگان.

پێناسهی چه‌مکه نامارییه‌کان:

- 1- ریگا : شه‌قام یان کۆلان یان هێلی ئاسن یان ههر شوپینکی کراوه که هاوولاتی بیهوی بگات به جیگای مه‌به‌ست دوور بێت یان نزیك یه‌ك ناراسته‌ی هه‌بیت یان دووان سه‌ره‌کی بێت یاخود لاومه‌کی یان گوند
- 2- هێماکانی هاتووچۆ: بریتیه له زمانی لێك گه‌یشتن له نیوان شوپیراندا که له ریگا جیاوازمکاندا داده‌نریت وه هه‌روه‌ها وه‌کو شتواری ناگادار کردنه‌وه وه پیدانی زانیاری بۆ پاراستنی سه‌لامه‌تی وه‌ندره‌ستی ههر که‌سێک که ئه‌م ریگایانه به کارده‌هینن وه ریکخه‌ستی جووله و هاتووچۆ له سه‌ریدا.
- 3- نامرازمانی گواسته‌وه : بریتین له هه‌موو ئه‌و شتووانه‌ی هاتووچۆ که به مه‌به‌ستی گواسته‌وه به‌کارده‌ن به تابه‌تی له سه‌ر ووشکانی وه‌کو ئۆتۆمۆبیل ، پاس ، ماتۆر، پاسکیل ، باره‌ه‌لگر بێت یان نه‌فه‌ر هه‌لگر یان هه‌ردووکیان
- 4- رووداوهمکانی هاتووچۆ: رووداوێکه به بێ پلانی پێشوخته له ئه‌نجامی تیژی لێخوڕین یان تووشبوونی نامرایکی گواسته‌وه‌ی جوولاو یان زیاترله گه‌ل چه‌ند نامرایکی تری گواسته‌وه یان له‌گه‌ل پیاوه یان ئازهل یان له‌گه‌ل ته‌ن له‌سه‌ر ریگای گه‌شتی تابه‌ت که له ئه‌نجامدا زیانی گیانی وماددی لێده‌که‌وتنه‌وه .
- أ- پێکدادان : رووده‌دات له نیوان دوو نامرازی گواسته‌وه یان له گه‌ل ته‌نکی جوولاو یان جیگیر وه‌کو دیوار ، دار، ستوونی کاره‌با..... له ئه‌نجامدا ده‌بێته هۆی زیانی گیانی ومادی.
- ب - وه‌رگه‌ران : واتا له ده‌ستدانی هاوسه‌نگی نامرازیکی گواسته‌وه که رووی سه‌ره‌وه‌ی ده‌که‌وتنه خواره‌وه‌ی یان ده‌که‌وتنه سه‌ر ته‌نیشته له ئه‌نجامدا زیانی ماددی و گیانی لێده‌که‌وتنه‌وه .
- ج - شیلان : پێکدادانی نامرازیکی گواسته‌وه‌ی جوولاو به ته‌نکی نه‌رم وه‌کو (مرۆف، ئازهل) له ئه‌نجامدا زیانی ماددی و گیانی لێده‌که‌وتنه‌وه.
- د - هیتر: هه‌موو ئه‌و رووداوانه‌ی که په‌یوه‌ندییان به سووتانی نامرازمانی گواسته‌وه هه‌یه له کاتی رویشتندا یان کهوتنه خواره‌وه‌ی له شوپینکی به‌رز یان نقووم بوون له رووبار.....هیتر .

نیشاندهره سهههکیهکان :

1- له سالی 2017 ژمارهی رووداوهمکانی هاتووچۆکه تۆمار کراوه له پارێزگاكانی ههریمی کوردستان (3,958) رووداو بووه و لهوانه(483) رووداوی مردن به ریزهی(12.2%) و (3,475) لهو رووداوانه به بی زبانی گیانی بووهبه ریزهی (87.8%).

2- تۆماری رووداوهمکانی پیکدادان له سالی 2017 گهیهسته (2,389) رووداو به ریزهی (60.4%) که بهرزترین ریزه بووه به بهراورد لهگهڵ رووداوهمکانی تر ، وهرگهران (729) به ریزهی (18.4%)، بهرکهوتنی مرۆف به ئۆتۆمۆبیل (652) به ریزهی (16.5%)، هی تر (188) به ریزهی (4.7%) تۆمار کراوه.

3- ژمارهی قوربانیانی رووداوهمکانی هاتووچۆ (7,290) بووهکه گیان لهدهستدان (630) کهس و به ریزهی (8.6%) و ژمارهی بریندار (6,660) کهس بوونه به ریزهی (91.4%).

4- نهجامهمکانی راپۆرتهمکه دهري دهخن که زۆرترین هۆیهکانی رووداوی هاتووچۆ به هۆی شوڤیرهوه بووه که دهکاته (3,367) رووداو به ریزهی (85.1%)، و نهوانهی بههۆی ئۆتۆمۆبیل بووه ژمارهیان (127) به ریزهی (3.2%)، بههۆی رینگویان (106) به ریزهی (2.7%)، بههۆی سههرنشینهمکان (43) رووداو بووه به ریزهی (1.1%)، بههۆی پیاده (315) رووداوی لیکهوتهمه به ریزهی (7.9%) .

5- ژمارهی رووداوهمکانی هاتووچۆکه تۆمار کراون به پنی مانگهمکان، مانگی ئاب (404) رووداوو به ریزهی (10.2%)، مانگی ئهیلول (399) رووداو به ریزهی (10.1%)، مانگی تههموز (386) رووداو به ریزهی (9.8%) و کۆی رووداوهمکان بو مانگهمکانی تر (2,769) رووداو بووه به ریزهی (69.9%).

6- به پنی نهجامهمکانی راپۆرتهمکه دهركهوتنوه که له شاری ههولێر ژماره ی رووداوهمکانی هاتووچۆ که یشتوته (1,354) رووداو به ریزهی (34.2%) که بهرزترین ریزه بووه له ههریمی کوردستان به بهراورد به پارێزگاكانی تر. پاشان پارێزگای سلیمانی (1,184) دیت به ریزهی (29.9%)، پارێزگای دهۆک (1,152) به ریزهی (29.1%) و ئیداره ی گهمیان (268) دیت به ریزهی (6.8%) له کۆی ژماره ی رووداوهمکانی هاتووچۆ.

7- رووداوهمکانی هاتووچۆ که له رۆژدا روویانداوه ژمارهیان (2,305) رووداو بووه به ریزهی (58.2%) وه لهکاتی شهوا (1,268) رووداو بووه به ریزهی (32.0%)، لهکاتی رۆژههلات (256) رووداو به ریزهی (6.5%) و له کاتی رۆژئاوا (129) رووداو تۆمار کراوه به ریزهی (3.3%).

ژماره‌ی رووداوهمکان به‌گۆیره‌ی پارێزگا بۆ ساڵی 2017

ههولێر	سایمانی	دهۆک	گه‌رمیان	کو
1,354	1,184	1,152	268	3,958

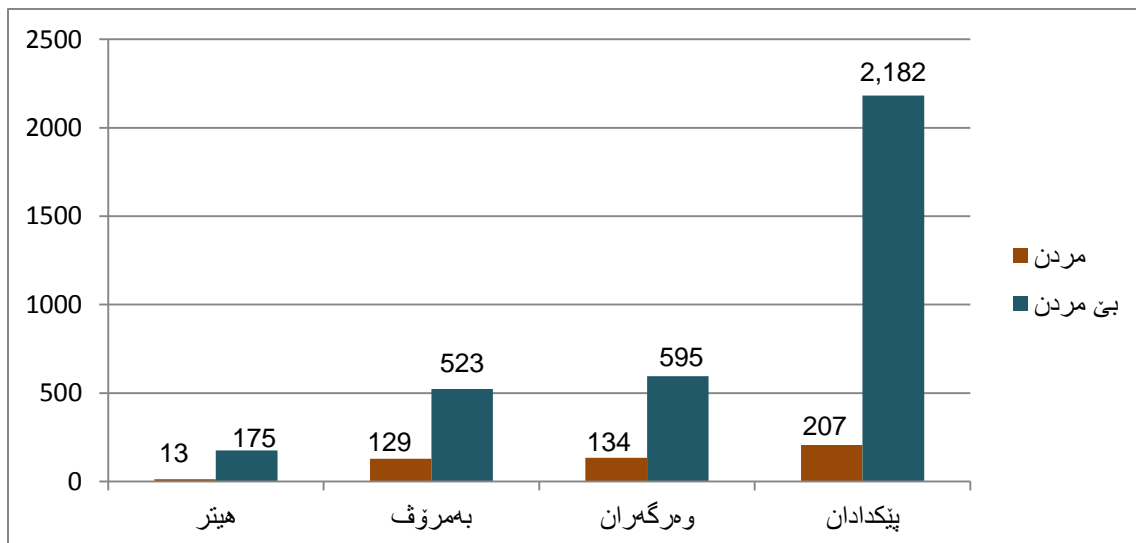
ژماره‌ی رووداوهمکان به‌گۆیره‌ی هۆکارمکانی رووداوهمکه له‌سه‌رئاستی ههریم بۆ ساڵی 2017

رینگا	نۆتۆمۆبیل	شوفیر	پباده	سه‌رنشین	هیتیر	کو
106	127	3,367	315	43	/	3,958

خشته‌ی (1) سه‌رجه‌م نیشانده‌ره سه‌ره‌که‌یه‌کانی ناماری رووداوهمکانی هاتووچۆ بۆ ساڵی 2017

جۆری رووداوهمکه					وورده‌کاری	
کو	هیتیر	به‌مه‌رۆف	وه‌رگه‌ران	پینکدادان		
483	13	129	134	207	مردن	به‌گۆیره‌ی ژماره‌ی رووداوهمکان به‌مه‌ترسیان
3,475	175	523	595	2,182	بێ مردن	
3,958	188	652	729	2,389	کو	

وینه‌ی (1) ژماره‌ی رووداوهمکان به‌گۆیره‌ی مه‌ترسی و سه‌روشته‌ی رووداوهمکه بۆ ساڵی 2017

خشتهی (2) ژمارهی رووداوهمکان به گویرهی پۆلینی ریگا بۆ سالی 2017

ژماره	پۆلینی ریگا	ووردەکاری
3,174	سهرەکی	ژمارهی رووداوهمکان به گویرهی پۆلینی ریگا
493	لاومکی	
291	گوندی	
3,958	کۆ	

خشتهی (3) ژمارهی رووداوهمکان به گویرهی باری رووناکي بۆ سالی 2017

ژماره	باری رووناکي	ووردەکاری
256	رۆژههلاتن	ژمارهی رووداوهمکان به گویرهی باری رووناکي
129	رۆژئاوابوون	
2,305	رۆژ	
1,268	شهو	
3,958	کۆ	

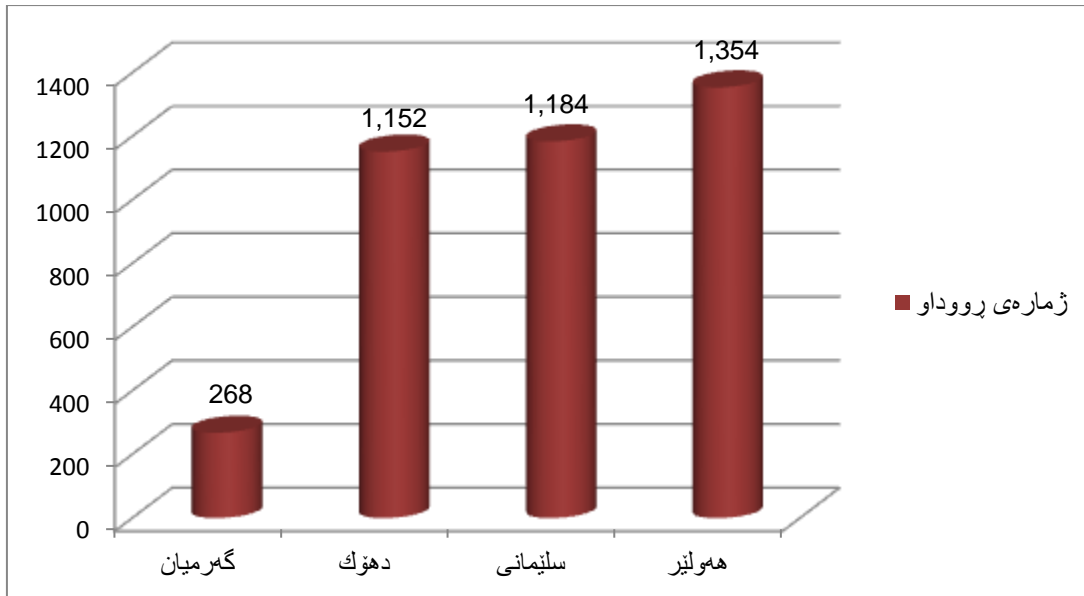
خشتهی (4) ژمارهی مردووان و برینداران به گویرهی پاریزگا بۆ سالی 2017

برینداران	مردووان	پاریزگا
1,437	219	ههولنیر
3,193	218	سلیمانی
1,658	145	دهۆک
372	48	گهرمیان
6,660	630	کۆ

خشتەمی (5) ژمارەمی رووداوەکان بە گۆیرەمی پاریزگاوی جۆری رووداوەکە بۆ سالی 2017

جۆری رووداوەکە					پاریزگا
کۆ	ھیتەر	بەمەرۆف	وەرگەران	پێکدادان	
1,354	14	297	222	821	ھەولنیر
1,184	154	103	284	643	سلێمانی
1,152	5	210	165	772	دھۆک
268	15	42	58	153	گەرمیان
3,958	188	652	729	2,389	کۆ

وینەمی (2) ژمارەمی رووداوە تۆمارکراوەکان بە گۆیرەمی پاریزگا بۆ سالی 2017

خشتهی (6)

ژمارهی پرووداوهکانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گوێرهی مانگ و جۆر له پارێزگای ههولێر بۆ سالی 2017

جۆری پرووداوهکه					مانگ
کۆ	ههتر	بهمرۆف	وههگههرا	پێکدادان	
98	/	20	15	63	کانوونی دووهم
102	2	26	13	61	شوبات
101	/	26	13	62	ئادار
118	3	30	17	68	نیسان
120	1	24	23	72	ئایار
91	/	19	9	63	حوزیران
133	/	24	25	84	تەمموز
141	1	35	30	75	ئاب
139	2	33	16	88	ئەیلول
130	1	24	35	70	تشرینی یهكهم
100	3	21	14	62	تشرینی دووهم
81	1	15	12	53	کانوونی یهكهم
1,354	14	297	222	821	کۆ

خشتهی (7)
ژمارهی پروداوهکانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گوێزهی مانگ و چۆر له پارێزگای سلێمانی بۆ سالی 2017

چۆری پروداوهکه					مانگ
کۆ	هیتیر	بهمروڤ	وهرگهراو	پنکدادان	
106	11	11	22	62	کانوونی دووهم
69	10	9	14	36	شوبات
95	11	13	24	47	نادار
94	11	6	25	52	نیسان
91	9	9	20	53	ئایار
85	8	8	21	48	حوزیران
119	15	8	39	57	تەمموز
131	20	9	28	74	ئاب
120	15	11	40	54	ئەیلول
111	13	8	27	63	تشرینی یهكهم
66	17	6	13	61	تشرینی دووهم
66	14	5	11	36	کانوونی یهكهم
1,184	154	103	284	643	کۆ

خشتهی (8)
ژماره‌ی رووداوهمکانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گۆیره‌ی مانگ و جۆر له پارێزگای دهۆک بۆ ساڵی 2017

جۆری رووداوهمکه					مانگ
کۆ	ههتر	بهمرۆف	وه‌رگه‌ران	پنکدادان	
83	/	9	8	66	کانوونی دووهم
86	/	14	13	59	شوبات
110	/	12	19	79	ئادار
84	1	8	9	66	نیسان
94	/	15	18	61	ئایار
89	/	10	15	64	حوزیران
110	1	26	13	70	تەمموز
102	1	18	14	69	ئاب
104	1	22	15	66	ئەیلول
103	/	28	12	63	تشرینی یه‌که‌م
93	1	23	17	52	تشرینی دووهم
94	/	25	12	57	کانوونی یه‌که‌م
1,152	5	210	165	772	کۆ

خشتهی (9) ژمارەى رووداوەکانى هاتووچۆى تۆمارکراو بە گوێزەى مانگ و جۆر له ئىدارەى گەرمیان یۆ سالى 2017

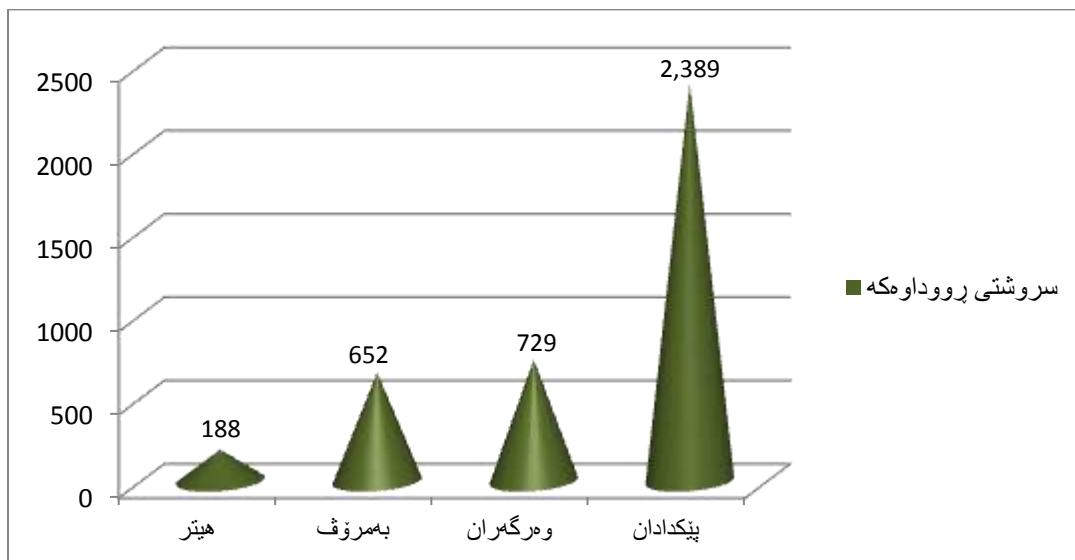
جۆرى رووداوەكە					مانگ
كۆ	هينتر	بەمرۆف	وەرگەران	پێكدادان	
20	/	4	2	14	كانوونى دووم
19	1	3	2	13	شوبات
11	/	/	2	9	ئادار
30	/	5	6	19	نيسان
21	1	6	5	9	ئايار
18	/	/	6	12	حوزيران
24	2	3	7	12	تەمموز
30	6	5	4	15	ئاب
36	4	2	11	19	ئەيلول
24	/	6	7	11	تشرینی يەكەم
13	/	2	3	8	تشرینی دووم
22	1	6	3	12	كانوونى يەكەم
268	15	42	58	153	كۆ

خشتهی (10)

کۆی گشتی ژماره‌ی رووداوهمکانی هاتووچۆی تۆمارکراو به گۆزیه‌ی مانگ و چۆر له سه‌رناستی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017

سروشتی رووداوهمکه					مانگ
کۆ	هیتز	بهمرۆف	وه‌رگه‌ران	پێکدادان	
307	11	44	47	205	کانوونی دووهم
276	13	52	42	169	شوبات
317	11	51	58	197	ئادار
326	15	49	57	205	نیسان
326	11	54	66	195	ئایار
283	8	37	51	187	حوزیران
386	18	61	84	223	تەمموز
404	28	67	76	233	ئاب
399	22	68	82	227	ئەیلول
368	14	66	81	207	تشرینی یه‌که‌م
303	21	52	47	183	تشرینی دووهم
263	16	51	38	158	کانوونی یه‌که‌م
3,958	188	652	729	2,389	کۆ

وێنه‌ی (3) ژماره‌ی رووداوهمکانی هاتووچۆ به‌گۆزیه‌ی سروشتی رووداوهمکه له ئاستی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2017

وهزارهتی پلاندانان / دهستهی ئاماری ههریمی کوردستان

www.krso.gov.krd

